

PASSIE

DIRK COECKELBERGH (REDACTIELID)

Passie *voor de natuur*, bijvoorbeeld de zee? Een zee vol passie. De zee kan je op en neer meeslepen in een groot zout tranendal van spetterend schuim. Ondergaan in een passionele verhouding met water, brandingsschuim, strand, zand, goudgele einders en diepblauwe zachte zeeë-ogen vol levenszin, winderige sterrengaten en vlokende wolken, alsof de hemel vol passie gemolken werd. Klotsend komt het gevoel omhoog, uiteenspattend omlaag. Steeds op en neer, telkens weer, keer op keer op keer. Je passie is onophoudelijk, altijd in beweging, dansend als op een nooit aflatende zaterdag tot ze uren, dagen, maanden later onverwachts berust in een einde-loze rust, in een op het eerste gezicht vlakke verhouding met een kalm water, vlekken vol overgave, een effen oppervlak voor een liggende kust, vol rust, opgeslorpt, naar beneden gezogen, ingetogen, stille getuige van een passievol verleden, teruggebracht tot een huidig heden, languit gerekt sporenzand na een volle minnenacht, zo lang verwacht en nooit gebracht, altijd aanwezig, altijd verdoken, nergens rationeel ontsproten, gewoon geboren, op een zonnige eerste lentedag. Wat de passie-zon met de zee al niet vermag.

Wat houdt ons tegen die passie te delen in de zon, in de regen, in weer en wind?

Passie *voor het werk* bijvoorbeeld? Er zijn nog wel enkele gepassioneerde ondernemers, maar ze worden hoe langer hoe zeldzamer: technocraten (met enkel passie voor cijfers), bureaucraten (met enkel passie voor procedures), oligopaten (die hún leven wel interessant vinden, maar zich voor het overige voor weinig interesseren) hebben het vandaag vaak voor het zeggen.

Nochtans werden ook zij, net als werknemers, (meestal) met passie geboren, maar (een soms angstige) opvoeding, (een vaak bekrompen) opleiding en enkele tegenvallers doen velen vaak in de eigen schulp kruipen.

Een berg van werk wacht ons elke ochtend, elke avond, elke nacht? Te veel werk hebben is bijna standaard geworden (jammer genoeg), de passie terugvinden is voor ons allen een opdracht. Elke uitdaging komt er telkens weer aan, soms onverwacht, soms bruut gebracht, soms met een ongelooflijke kracht, soms (te) lang erop gewacht, maar telkens opnieuw als een te nemen helling. Vol moed, zelfvertrouwen en hoop, maar vooral vol vuur vlieg je erin, zoekend, tastend, je jobinhoud aftastend tot je vindt wat je zoekt, soms alleen, meestal samen met een andere gepassioneerde collega, samen met een heel team op weg, en soms met een chef (als hij de passie deelt) in een projectwerkgroep tot het einde van de taak.

Echte passie vindt men als men een job die méér opbrengt (in termen van geld, carrière, aanzien) durft laten staan voor een baan die de ziel bevangt, die het hart, letterlijk, verwarmt en die men koestert omwille van zijn inhoud, de omgeving en de collegae als waren ze je eigen kinderen. Als werknemers moeten we de moed hebben op te biechten wat ons passioneert; als werkgever hebben wij de plicht werknemers te geven wat hen passioneert; als verkopers moeten we klanten boeien in

wat hen passioneert, niet in wat onszelf bezig houdt. Verkopers en boekhouders kunnen passioneel met hun vak bezig zijn, maar ze moeten wel in hun vak blijven: elke passie heeft haar eigen leest. Men praat al te vaak over: de macht is aan de klant of aan de werknemer, doch klant en werknemer zijn lang nog niet sant in eigen land. Wat houdt ons tegen om die passie te tonen?

Passie in de vorm van *liefde voor de mens* bijvoorbeeld? Soms zie ik nog mensen vechten voor (de) liefde: paters voor onschuldigen, mannen voor vrouwen, kinderen voor hun ouders, ouders voor hun kinderen, jij voor mij, *non-profit*organisaties voor ontwikkelingslanden... Hebt ú nooit van die dagen dat u eenieder die voorbijkomt zou willen omhelzen, hem/haar vertellen hoe mooi het leven kan zijn als hij/zij dat wil inzien? Hebt ú nooit van die dagen dat u uw collega zou willen zoenen, zomaar, omdat het leven over het algemeen voor de meeste mensen (in het Westen in elk geval) één langgerekte mooie avond kan zijn in de schemering van deze eeuw-overgang? Hebt ú geen zin om opnieuw de ogenblikken te beleven van volop en passioneel met bonzend hart en van verdwazing knikkende knieën verliefd zijn op een/je vrouw die je (nog) niet ken(t)(de), die je kunt verkennen in je gekste dromen vanuit de bomen of vanop het strand? Wat houdt ons tegen om verliefd te worden op hen die we al kennen, of me(e)n(d)en te kennen? Wat houdt ons tegen om opnieuw onze eerste nacht te beleven? Wat houdt ons tegen om het harnas waarin zovelen onder ons langzaam vastgeroest zijn uit te trekken, de rug licht gekromd van het werk, de schouders gebukt onder de last die we alleen (willen) (blijven) dragen? Wat houdt de mensen tegen, vastzittend in hun formele omgangsvormen, beleefdheidsfrases, eigenbelang verbergende attitudes, verziende discussiepatronen en eeuwig eigen-zakken-vullen om hun wereld opnieuw tot die van anderen te maken? Wat houdt ons tegen om het goed te maken waar het nu verkeerd loopt? Wat houdt ons tegen om ons passionele leven echt te delen en ook echt te gaan delen?

Passie *voor familie* bijvoorbeeld. Deel uitmaken van een familie is iets moois. Je groeit samen op, je vecht, je kibbelt, je leert mekaar zeer goed kennen, zo goed... dat je elkaar nooit meer volledig kunt vergeten. Wat houdt ons tegen om daar later nog iets mee te doen? Om, als we ouder worden, de gedwongen intimiteit van het jong-samenzijn te behouden? Wat houdt ons tegen om niet in concurrentie te treden met broer of zus, maar gewoon met hen er af en toe te zijn? Je familie missen, ken je dat gevoelen (ook vóór ze sterven)? Naar hen verlangen en eens bij hen mogen binnenwippen, zomaar, voor een babbeltje, een drankje. Het wordt er in de kleiner wordende gezinnen van vandaag, binnen de vaak hertekende gezinsstructuren niet makkelijker op. Dit als excuus gebruiken zou echter méér dan zwak zijn. Wat houdt ons tegen vader(s) en moeder(s) passioneel tegen ons aan te drukken en hen te bedanken voor het leven en de mooie momenten die ze gaven aan onszelf, onze broers en zussen, onze vrouw, onze vriendin, onze collega...? Dank zij hen kennen en beleven we alle mooie momenten die er zijn, want zij schonken ons het leven. Wat houdt ons tegen?

Passie *voor vrienden of vriendinnen* bijvoorbeeld? We mailen met mensen in Honduras, we telefoneren met collegae in New York, we mobilofoneren met een andere collega van auto tot auto en sturen brieven naar Hong Kong. Maar maken we nog echte vrienden, vriendinnen en burenen? Of hebben we alleen nog maar kennis-

sen, zakenrelaties, lange armen, zaken*copains*, gelijke belanghebbenden, partners? Waar zitten de hartstochtelijke boezemvriendinnen, de onafscheidelijke vrienden, de diepverbonden gezellen, de man-vrouw-vriendschappen zondermeer (juist: ik bedoel inderdaad dat), de verknochte levensgezellen... de relaties tussen mannen onderling, tussen vrouwen onderling of zelfs tussen mannen en vrouwen onderling vol van diepgewortelde zin voor elkaar, zondermeer, maar met geen gram minder dan 100% vriendschap of liefde (liefde in vriendschap)? Waar zitten de vrienden van weleer? Als u er hebt of maakt, koester hen als een unicum: ook als u ze slechts af en toe kruist (al dan niet op afspraak) in de lift, op de gang, gewoon ergens op straat... en elkaars leven op dat ogenblik heel even vullen met een echt ont-moeten, met een interactief bevruchten van een gemeenschappelijk verleden... Een kort maar diep gedeeld heden, er is altijd een gezamenlijke toekomst. Samen een deel van mekaar weg (mogen) gaan, met mensen van wie je weet dat ze er ook nog na jaren voor jou zullen zijn, is een der mooiste dingen van het leven. De passie voor het ont-moeten, soms na vele (letterlijk of figuurlijk) lange-afstandsgroeten, nooit moeten, altijd mogen, nooit verplicht, altijd gedogen.

Passie voor vrijheid. Ik zie mensen, verkocht aan een werkgever die van hen (te) veel kan vragen, (te) veel kan eisen, tot zelfs het verlies van hun eigen identiteit. Het moderne kader staat in veel bedrijven voor de zgn. brave Hendrik, de modelwerknemer die exact doet wat men hem vraagt, mét of zonder stress: dóen, nú, híer, is de (al te vaak) verkeerde boodschap. Sommige werkgevers maken hun medewerkers tot poppen vol aangeleerde (want nooit aangeboren) hulpeloosheid. Ik zie echtgenoten, zichzelf verloren in het zich (verkeerd) geven aan een ander, zichzelf verliezend in hun relaties, omdat ze voor zichzelf niet opkomen/opkwamen of slechts achter de rug van hun echtgenoot (hun eigen leven!). Ik zie daarentegen ook vrouwen - vechtend voor het zichzelf mogen zijn - zich losrukken uit de goed bedoelde, maar altijd verkeerd eindigende bescherming van hun man: je ziet ze letterlijk genieten van elk stuk verworven vrijheid. Ik zie ze een heerlijke relatie hebben met hun dochters, hen lerend hoe ze met mannen moeten of mogen omgaan, respect afdwingend voor hun eigentijdse opvattingen over relatievorming en vrijheid.

Ik zie mannen worstelen, zich weren als een duivel in een wijwatervat om intellectueel en sociaal een 'vrije' man te mogen zijn. 'De gedachten zijn (gelukkig nog altijd) vrij', is een overpeinzing die ik al 's meer hoor in werknemerskringen in bedrijven waar de dialoog met werknemerstop of werknemers onderling niet (meer) zo goed loopt. Ik bewonder ook de passie en hartstocht waarmee vakbondsmensen - de enen met ontblote armen uitlopend op stevige knuisten, de anderen met wit hemd en das maar even strijdlustig, sommigen met de ongelooflijke charme van een warme echte vrouw - ook anno 2000 nog de strijd voor de aandacht aanvatten, zoals dit onlangs nog in de *social-profit*sector en alle dagen in bedrijven gebeurde. Wie passie onderdrukt, passie krijgt, zegt het spreekwoord. Je hoeft het inhoudelijk niet altijd met hen eens te zijn, maar als je de(ze) passie niet herkent, herken je dan nog wel iets van wat ze zeggen, betrachten, eisen, formuleren, wensen, bepleiten, hopen?

Wat doet ons hier nog langer voor weg lopen? Wat belet er ons die passie te voelen en er iets positiefs mee te doen?

Alleen wijzelf houden onszelf tegen! Alleen ikzelf hou mijzelf tegen! Ja, jij daar, alleen jijzelf houdt jezelf nog tegen!